

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu F., so sídlom v B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou A., so sídlom v B., proti žalovanému B. B., bývajúcemu v L., zastúpenému JUDr. Ing. V. Č., PhD., advokátom v B., o zaplatenie 6 827,15 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 2 Cpr 1/2013, o dovolaniach žalobcu a žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 22. októbra 2013 sp. zn. 5 CoPr 4/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolania **o d m i e t a** .

Účastníci nemajú právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Ružomberok rozsudkom zo 17. apríla 2013 č. k. 2 Cpr 1/2013-197 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 134 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 134 € od 14.12.2012 až do zaplatenia, a to všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku. V druhom výroku návrh žalobcu vo zvyšnej časti zamietol. V poslednom výroku žalovanému priznal náhradu právneho zastúpenia vo výške 685,65 €, ktoré mu je žalobca povinný zaplatiť v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že podaným návrhom si právny predchodca žalobcu (Študentský pôžičkový fond) uplatnil právo na zaplatenie peňažnej sumy vo výške 6 827,15 € s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia. Žalovaný vzniesol proti uplatnenému nároku námietku premlčania. Súd prvého stupňa sa najskôr začal zaoberať skutočnosťou, či je vznesená námietka premlčania dôvodná. Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa za preukázané, že žalobca sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel dňom podpísania jednotlivých dohôd so žalovaným a najneskôr dňom vyplatenia dlžných súm žalovanému sa dozvedel, kto sa na jeho úkor obohatil. Súd prvého stupňa konštatoval, že právny predchodca

žalobcu vedel s kým uzatvára predmetné dohody, bola dohodnutá výška odmeny a z listinných dôkazov je zrejmé, kedy boli žalovanému na základe jednotlivých dohôd vyplatené peňažné prostriedky. Z prezenčnej pečiatky Okresného súdu Bratislava I, na ktorý bol pôvodne návrh podaný 21.12.2012, mal súd prvého stupňa za to, že vznesená námietka premlčania je dôvodná ohľadom všetkých peňažných prostriedkov, ktoré boli žalovanému vyplatené na základe dohôd uzatvorených od 11.3.2010 do 17.12.2010, pričom odmena na základe dohody zo 17.12.2010 bola vyplatená žalovanému 20.12.2010, a teda týmto dňom došlo k uplynutiu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Námietka premlčania nebola dôvodná vo vzťahu k odmene vyplatenej na základe dohody o vykonaní práce z 29.4.2011. Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že žalovaný bol v období rokov 2010 až 2012, kedy boli medzi účastníkmi konania uzatvorené dohody o vykonaní práce, členom rady Študentského pôžičkového fondu (ďalej len „rady fondu“). V tom čase „platil“ zákon č. 200/1997 Z.z. o Študentskom pôžičkovom fonde (ďalej len „zákon č. 200/1997 Z.z.“), ktorý bol zrušený zákonom č. 396/2012 a od 1.1.2013 vznikol F.F., ktorý je nástupcom Š. V zmysle § 3 ods. 8 zákona č. 200/1997 Z.z. členstvo a funkcie v rade boli čestné. Podľa § 5 ods. 4 zákona č. 200/1997 Z.z. zamestnanci fondu nesmeli byť členmi rady fondu a dozornej rady. Z jednotlivých dohôd o vykonaní práce vyplynuli povinnosti žalovaného, ktoré mal vykonať pre žalobcu. Tieto povinnosti súviseli aj s pôsobením žalovaného ako člena rady fondu. Preskúmaním dohôd o vykonaní práce súd prvého stupňa ustálil, že pokiaľ právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili dohody o vykonaní práce, na základe ktorých právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému 29.4.2011 odmenu vo výške 165,43 €, poukázal žalovanému finančné prostriedky na základe neplatných dohôd. Takto uzatvorené dohody o vykonaní práce odporovali v tom čase platnému a účinnému zákonu č. 200/1997 Z.z. Súd prvého stupňa na základe vyššie uvedeného uviedol, že žalobcovi vzniklo právo, aby mu žalovaný zaplatil to, čo dostal na základe plnenia z neplatného právneho úkonu. Žalobca si návrhom uplatnil vrátenie odmeny vo výške 165,43 €, avšak súd prvého stupňa mu priznal iba odmenu vo výške 134 €, nakoľko mal jednoznačne z výdavkového pokladničného dokladu a z príkazu na úhradu za preukázané, že žalovanému bola vyplatená suma v čistom 134 € po odrátaní 19 % dane. Vo zvyšnej časti súd prvého stupňa návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol. Zároveň žalobcovi priznal 8,75 % úrok z omeškania ročne z dlžnej sumy 134 € od 14.12.2012 až do zaplatenia, nakoľko žalovaný tým, že dlžnú sumu nevrátil v lehote do 13.12.2012, na ktorú bol vyzvaný výzvou od žalobcu zo 4.12.2012, dostal sa do omeškania s peňažným plnením. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že dôsledne vyhodnotil mieru úspechu a neúspechu účastníkov v konaní.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 22. októbra 2013 sp. zn. 5 CoPr 4/2013 napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že preskúmaním rozsudku súdu prvého stupňa, predloženého spisového materiálu a vyhodnotením tvrdení účastníkov v odvolacom konaní, dospel k záveru, že súd prvého stupňa v danom konaní vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, riadne zistil skutkový stav a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil. Poznamenal, že sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V odvolacom konaní sa tak obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. V konaní bolo preukázané, že žalovaný bol členom rady fondu od 1.8.2009. V období od 11.3.2010 do 29.4.2011 uzatvorili žalobca so žalovaným dohody o vykonaní práce, na základe ktorých žalovaný pre žalobcu vykonával práce a žalobca mu vyplácal odmenu vo výške spolu 6 827,15 €. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je z obsahu týchto dohôd zrejmé, že práce, ktoré boli na ich základe vykonané, súvisia s pôsobnosťou rady fondu a tým aj s pôsobnosťou jednotlivých členov rady fondu. Žalovaný ako člen rady fondu nebol oprávnený prijať od žalobcu za tieto plnenia odmenu, nakoľko výkon jeho funkcie v rade fondu bol čestný. Konštatoval, že vzhľadom na takto zistený skutkový stav dospel súd prvého stupňa k správne právnemu záveru, že uvedené dohody sú absolútne neplatné právne úkony podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pretože obchádzajú zákon č. 200/1997 Z.z. a vzhľadom na účel ich uzatvorenia sú nepochybne aj v rozpore s dobrými mravmi. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa správne ustálil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na dátum vyplatenia jednotlivých peňažných prostriedkov, pretože najneskôr dňom ich vyplatenia sa žalobca dozvedel, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Námietku žalobcu, ktorou namietal nesprávny procesný postup súdu prvého stupňa, ktorý neodročil pojednávanie konané 17. apríla 2013, na ktorom mu bolo krátkou cestou doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe, pričom právny zástupca sa s ním mal možnosť oboznámiť len počas prerušenia pojednávania na chodbe súdu a z tohto dôvodu nemal dostatok času na prípravu na pojednávanie, považoval odvolací súd za neopodstatnenú. Uviedol, že zo spisu vyplýva, že u žalobcu lehota na prípravu na pojednávanie v zmysle § 115 ods. 2 O.s.p. bola dodržaná. Žalovaný doručil súdu vyjadrenie k žalobe až na pojednávaní, súd prvého stupňa ho nemohol žalobcovi doručiť v rámci prípravy na pojednávanie. Pokiaľ súd prvého stupňa prerušil pojednávanie na 30 minút na preštudovanie si vyjadrenia žalovaného, uvedený postup bol postačujúci. Konštatoval, že vyjadrenie nie je rozsiahle a navyše všetky listinné dôkazy k nemu pripojené museli byť žalobcovi známe, keďže ich autorom bol samotný žalobca.

Vo vzťahu k ďalším odvolacím námietkam žalobcu a žalovaného poukázal odvolací súd na to, že sú založené na opakovaných dôvodoch použitých v konaní pred súdom prvého stupňa. So skutkovými a právnymi námietkami žalobcu, ako aj žalovaného sa už súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal. Odvolací súd stotožňujúc sa v plnom rozsahu s rozhodnutím súdu prvého stupňa, ako aj s jeho dôvodmi, napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 2 O.s.p. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže ani jeden z účastníkov nebol v odvolacom konaní úspešný.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktoré odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., nakoľko podľa jeho názoru došlo k vade rozhodnutia odvolacieho súdu v dôsledku nesprávne zisteného skutkového stavu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ako aj k vade nesprávneho právneho posúdenia. Uviedol, že nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že vykonávané práce boli totožné s výkonom funkcie člena rady fondu. Poznamenal, že predmetom dohôd o vykonaní prác, ktoré so žalobcom na základe jeho zadania uzatvoril a tieto práce následne vykonal, nebolo vykonávanie ani rozhodovacej, ani schvaľovacej či menovacej funkcie v zmysle § 4 písm. a/ až f/ zákona č. 200/1997 Z.z., zakaždým šlo o špecifickú kvalifikovanú prácu, vykonávanú nad rámec jeho členstva a funkcie v rade fondu. Ďalej poukázal na § 11 Zákonníka práce, ktorý špecifikuje náležitosti kladené na zamestnanca. Má za to, že v jeho prípade jednoznačne nešlo o výkon závislej práce pre zamestnávateľa – žalobcu, nakoľko predmetom uzatvorených dohôd bolo zakaždým vypracovanie analýzy či odborného stanoviska so špecifickou témou mimo pracovného času, zadané práce vypracovával vo vlastnom mene a na jeho vlastné náklady, bez použitia výrobných prostriedkov žalobcu, pričom vonkoncom nešlo o opakovanie určených činností, ale naopak bol predmet dohôd zakaždým iný. Na základe uvedeného je presvedčený, že v jeho prípade chýba element závislosti a teda nešlo o závislú prácu vo vzťahu k žalobcovi. S poukazom na § 17 ods. 3 Zákonníka práce je toho názoru, že nakoľko samotný žalobca si vykonanie prác na základe sporných dohôd objednal, dokonca sám pripravil a vyhotovil ich znenie, nemožno teda pripustiť predpoklad, že by mohol eventuálnu neplatnosť sporných dohôd spôsobiť žalovaný sám. V konečnom dôsledku je preto nevyhnutné v záujme zachovania právnej istoty považovať dohody o vykonaní prác, ktoré s ním žalobca uzatvoril, za platné. V zmysle vyššie uvedeného má žalobca za preukázané, že nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka a teda nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia je neopodstatnený.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu rovnako ako aj rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa jeho povinnosti vrátiť žalobcovi odmenu prijatú za vykonanie ním zadanej práce zrušil, a aby vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prípadne, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie v tomto rozsahu zmenil tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne a zaviazne žalobcu k náhrade trov konania a trov právneho zastúpenia.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie aj žalobca, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzuje ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Tvrdil, že už v samotnom konaní pred súdom prvého stupňa a rovnako tiež následným postupom odvolacieho súdu, ktorý bez nariadenia pojednávania rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že vyjadrenie žalovaného k žalobnému návrhu spolu s viacerými listinnými dôkazmi boli jeho právnomu zástupcovi doručené krátkou cestou až na pojednávaní 17. apríla 2013. Právny zástupca žalobcu požiadal súd prvého stupňa o odročenie termínu pojednávania z dôvodu, že sa chce oboznámiť s písomným vyjadrením žalovaného a tiež podrobne sa oboznámiť s predloženými listinnými dôkazmi a následne sa k nim vyjadriť. Poznamenal, že prvostupňový súd prerušil pojednávanie na dobu 30 minút, počas ktorej sa mal právny zástupca žalobcu oboznámiť s vyjadrením žalovaného. Vzhľadom ku skutočnosti, že na pojednávaní nebol žalobca prítomný v zastúpení svojho štatutárneho zástupcu, ale bol zastúpený len svojím právnym zástupcom, konštatoval, že nie je možné spravodlivo očakávať, že by jeho právny zástupca mohol byť oboznámený s listinnými dôkazmi, ktoré na svoju obranu predkladal žalovaný. Postupom súdu prvého stupňa, ktorý na tomto pojednávaní v tejto právnej veci rozhodol, a tiež následným postupom odvolacieho súdu, bolo porušené žalobcovo právo na spravodlivý súdny proces, keďže prostredníctvom svojho právneho zástupcu nemohol uplatňovať svoje práva a právom chránené záujmy bez predchádzajúcej dostatočnej prípravy na pojednávanie. Ďalej namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uviedol, že vzhľadom ku skutočnosti, že žalovaný na pojednávaní na súde prvého stupňa vzniesol námietku premlčania, právny zástupca žalobcu nedisponoval príslušnými listinnými dôkazmi na preukázanie skutočností svedčiacich v jeho prospech týkajúcich sa začiatku plynutia premlčacej doby. Priamo na pojednávaní právny zástupca žalobcu uviedol, že žalobca sa reálne dozvedel o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu zo strany žalovaného až právnym stanoviskom z 5. októbra 2011. Právny zástupca žalobcu navrhol vykonať tento listinný dôkaz jeho dodatočným predložením, avšak súd prvého stupňa

ho nepovažoval za potrebné vykonať. Zároveň namietal, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávnosť právneho posúdenia veci vidí žalobca v určení, že nárok uplatnený žalobcom je premlčaný a tiež v určení, že priznaný nárok nie je priznaný aj s príslušnou daňou z príjmu. Na základe vyššie uvedených skutočností a právnych dôvodov navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Taktiež navrhol, aby dovolací súd priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške 294,18 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolania smerujú proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [vid' § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (vid' § 237 O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaniami napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru

dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaniami napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolaní žalobcu a žalovaného z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolaní podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 a/ až g/ O.s.p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom či konania súdom nesprávne obsadeným. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

Z vymenovaných procesných väd je v dovolaní výslovne namietaná vada konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúca v tom, že žalobca sa nemohol oboznámiť s vyjadrením žalovaného k žalobnému návrhu a k listinným dôkazom, ktoré boli jeho právnenému zástupcovi doručené krátkou cestou na pojednávaní súdu prvého stupňa 17. apríla 2013.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho

procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými predpismi, a tým odňal účastníkom konania ich procesné práva.

Pokiaľ dovolateľ tvrdil existenciu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z dôvodu, že vyjadrenie žalovaného k žalobnému návrhu bolo jeho právnomu zástupcovi doručené krátkou cestou na pojednávaní a nemohol sa s ním oboznámiť vopred, táto jeho námietka neobstojí. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu predsa mal možnosť oboznámiť sa s vyjadrením žalovaného k žalobnému návrhu, mal možnosť predniesť svoju argumentáciu a vyjadriť sa k predmetnému vyjadreniu a k listinným dôkazom a to aj v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa čo aj využil, pričom odvolací súd sa s jeho námietkou v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne vypořiadal. Uviedol, že keďže žalovaný doručil svoje vyjadrenie až na pojednávaní, súd prvého stupňa nemohol toto vyjadrenie žalobcovi doručiť v rámci prípravy na pojednávanie. Pokiaľ súd prvého stupňa prerušil pojednávanie na 30 minút na preštudovanie si vyjadrenia žalovaného, tento postup súdu prvého stupňa bol postačujúci. Vyjadrenie žalovaného nie je rozsiahle a navyše všetky listinné dôkazy k nemu pripojené musia byť žalobcovi známe, keďže ich autorom je samotný žalobca. Nejedná sa teda o nové dôkazy, s ktorými by sa žalobca musel osobitne oboznamovať. Odvolací súd v napadnutom rozsudku nezistil pochybenie, preto ho ako vecne správny potvrdil. Dovolací súd poukazuje, že v danej situácii žalobca už cestou riadneho opravného prostriedku dosiahol sledovaný účel, jeho tvrdenie o odňatí možnosti pred súdom konať nemá tak žiadne opodstatnenie (k tomu porovnaj m. m. R 39/1993). Aj podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nedostatok pri uplatňovaní niektorých záruk spravodlivého súdneho konania, napr. na súde prvého stupňa, môže byť korigovaný konaním na druhostupňovom súde (Le Compte, Van Leuven a De Meyere v. Belgicko z 23. júna 1981, Adolf v. Rakúsko z 26. marca 1982, Feldbrugge v. Holandsko z 29. mája 1986; porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 1/2013 zo 16. januára 2013).

Dovolatelia v dovolaní namietajú, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

Dovolací súd považuje za nutné zdôrazniť, že dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno úspešne napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho

súdu, aj to však nie v každom prípade, ale iba ak podanie dovolania výslovne pripúšťa zákon. Dovolanie je procesný prostriedok, ktorým zákon vytvára účastníkovi konania procesnú možnosť, aby v prípadoch, v ktorých to zákon výslovne umožňuje, spochybnil opodstatneným uplatnením dovolacieho dôvodu správnosť konania alebo rozhodovania odvolacieho súdu a dosiahol nápravu prípadných väd alebo nesprávností napadnutého rozhodnutia. Dovolanie ale nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním – ani pokiaľ je procesne prípustné – úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (porovnaj § 243a ods. 2 druhá veta O.s.p.). Z tohto dôvodu sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších stupňov, ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za týmto účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.).

Nesúhlas dovolateľov s vyhodnotením dôkazov súdom nie je spôsobilým dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. (porovnaj R 42/1993 a tiež ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad rozsudok z 25. septembra 2008 sp. zn. 5 Cdo 258/2007). Neprípustnosť takého dôvodu je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom, ako už bolo uvedené vyššie, sa dôkazy zásadne nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak ani neprislúcha dovolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov.

Pokiaľ ide o námietky dovolateľov súvisiace s nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny

predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia žalobcu a žalovaného boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalobcom a žalovaným vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolaní nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolania žalobcu a žalovaného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolania smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1, § 151 a § 142 ods. 1 O.s.p. (obaja účastníci boli v dovolacom konaní neúspešní).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2015

JUDr. Viera Petříková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová